

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน หาประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของผู้เรียน หาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้น จำแนกได้หัวข้อดังนี้

4.1 ผลการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4.2 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4.3 ผลการหาประสิทธิผลทางการเรียนของผู้เรียน

4.1 ผลการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้พัฒนาตามขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอนแบบ Interactive Multi Media Computer Instruction Package หรือ IMMCIP ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยไพโรจน์ ติรณชานกุล และคณะ [2] โดยเริ่มตั้งแต่กำหนดวิชาที่จะสร้างบทเรียน กำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของบทเรียน มีขั้นตอนการดำเนินงานในการสร้าง 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนวิเคราะห์ ขั้นตอนการออกแบบ ขั้นตอนการพัฒนา ขั้นตอนการสร้าง และขั้นตอนการประเมินผลที่ได้รับจากการดำเนินการสร้างบทเรียน ซึ่งผลที่ได้จากการพัฒนาบทเรียนมีดังนี้

4.1.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาวิชา (Analysis)

การวิเคราะห์เนื้อหา วิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลตามลำดับดังนี้

4.1.1.1 ผลการสร้างแผนภูมิระดมสมอง (Brainstorm Chart)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรรายวิชา และ คำอธิบายรายวิชา วิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เอกสารการสอน และตำราที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำการสอบถามขอบเขตเนื้อหาวิชากับผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัยเองที่สอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาเป็นเวลา 19 ปี แล้วทำการระดมสมอง เพื่อรวบรวมทั้งหัวข้อเรื่องและ

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ผลจากการระดมสมองได้เป็นแผนภูมิ (Brain Storm Chart) ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก รูปที่ ก.1

4.1.1.2 ผลการสร้างแผนภูมิหัวเรื่องสัมพันธ์ (Concept Chart)

ผู้วิจัยได้นำแผนภูมิจากการระดมสมองมาพิจารณาและรวบรวมหัวเรื่องที่สัมพันธ์กันโดยละเอียด โดยมีการคัดเลือกหัวเรื่องที่เหมาะสมในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา รวมทั้งปรับหัวเรื่องต่าง ๆ ตามเหตุผลและตามหลักวิชาการตามหลักความเหมาะสม ถูกต้องจนได้เป็นแผนภูมิหัวเรื่องสัมพันธ์เป็นแผนภาพ (Concept Chart) ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก รูปที่ ก.2

4.1.1.3 ผลการสร้างภูมิโครงข่ายเนื้อหา (Content Network Chart)

หลังจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของหัวเรื่องแล้ว ได้ทำการพิจารณาถึงลำดับและความสัมพันธ์ในการเรียนรู้เนื้อหาจริงของผู้เรียนเป็นหลัก สามารถแสดงความสัมพันธ์และลำดับก่อนหลังของเนื้อหาบทเรียน และได้สร้างแผนภูมิโครงข่ายเนื้อหาโดยพิจารณาว่าหัวเรื่องใดควรจะเรียนก่อน หัวเรื่องใดควรเรียนทีหลัง หรือมีหัวเรื่องใดบ้างที่สามารถเรียนไปพร้อมกันจนสามารถลำดับหัวเรื่องก่อนและหลังจนได้แผนภูมิโครงข่ายเนื้อหาที่สมบูรณ์ ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ก รูปที่ ก.3

4.1.2 ผลการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Design)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบการสอนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลในการออกแบบในแต่ละขั้นตอนนี้

4.1.2.1 ผลการกำหนดวิธีการนำเสนอและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Strategic Presentation Plan & Behavior Objective)

สำหรับการนำเสนอบทเรียน สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Module) ของบทเรียน โดยแสดงเป็นแผนภูมินำเสนอลำดับการเรียนรู้ทั้งรายวิชา (Course Flow Chart) โดยแบ่งออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ซึ่งพิจารณาถึงเวลาเรียนแต่ละครั้งของกลุ่มเป้าหมาย และคำนึงถึงเนื้อหาที่สัมพันธ์กัน โดยใช้เวลาในการเรียนในแต่ละเรื่อง ต่อครั้ง ๆ ละประมาณ 1 ชั่วโมง การวิเคราะห์เนื้อหาของวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากแผนภูมิโครงข่ายการวิเคราะห์เนื้อหาวิชา (Content Network Analysis) ปรากฏว่าสามารถจัดการศึกษาคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ 6 หน่วยการเรียนรู้ การศึกษาความรู้ วิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเนื้อหาบทเรียนที่ได้เรียนจริงในหลักสูตรที่นำมาออกแบบเป็นบทเรียนบนคอมพิวเตอร์นั้น ผู้เรียนสามารถเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่จะเรียนก่อนหรือหลังได้ตามความต้องการ หรือเลิกเรียนในบทเรียนนั้น ๆ ในขณะที่เรียนได้ตลอดเวลา

4.1.2.2 ผลสร้างแผนภูมิการนำเสนอในแต่ละโมดูล (Module Presentation Chart)

ผลการวิเคราะห์รูปแบบและลำดับในการเสนอบทเรียนในแต่ละหน่วยให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วย ขั้นตอนของการนำเข้าสู่เนื้อหาของบทเรียน ขั้นตอนการเสนอเนื้อหา ขั้นตอนการเสริมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมและแบบฝึกหัด ขั้นตอนของการสรุปเนื้อหาแสดงเป็นแผนภูมิการนำเสนอเนื้อหาบทเรียน

4.1.2.3 ผลการเขียนรายละเอียดเนื้อหา (Script Development)

การเขียนรายละเอียดเนื้อหาของบทเรียนให้เป็นกรอบตามลำดับที่วางแผนไว้ โดยกำหนดภาพ เสียง สี และการปฏิสัมพันธ์ของแต่ละกรอบให้ครบถ้วนและชัดเจน แต่ละกรอบ (Frame) มีลักษณะเป็นแบบฟอร์ม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง และคำนึงหลักการออกแบบรวมทั้งองค์ประกอบศิลป์ เมื่อนำกรอบการสอนทั้งหมดมาจัดเรียงตามแผนที่วางไว้จะได้เป็น กรูปรูปที่ ก.5 ถึง รูปที่ ก.14

4.1.2.4 ผลการหาค่าความถูกต้องทางด้านเนื้อหา (Content Correctness)

การหาค่าความถูกต้องทางเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาเป็นผู้ตรวจสอบและแก้ไข นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนที่จะนำไปพัฒนาเป็นบทเรียนต่อไป เมื่อนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเนื้อหาของบทเรียนทั้งหมดไปให้กลุ่มตัวอย่างที่จัดเตรียม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เคยเรียนวิชานี้มาแล้ว จำนวน 10 คน ได้ทดลองอ่านกรอบการสอนและทำแบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้เพื่อหาความเที่ยงในการอ่าน (Reader Reliability) แล้วได้นำข้อเสนอแนะที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียนให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.1.3 ผลการพัฒนาเนื้อหาบทเรียน

ขั้นตอนการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ แบ่งขั้นตอนย่อยได้ถึง 4 ขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การเขียนเนื้อหาลงบนกรอบเนื้อหาการสอน (Script) การจัดลำดับกรอบการสอน การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.3.1 เขียนรายละเอียดเนื้อหาลงกรอบการสอน (Script)

เป็นการนำผลการออกแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มาทำการเขียนรายละเอียดเนื้อหาลงกรอบการสอน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำกรอบการสอนตามแบบ Computer Instruction Script ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นแนวทางเพื่อให้การออกแบบการสอนของผู้วิจัยทำได้สะดวกขึ้น ในการเขียนรายละเอียดเนื้อหากรอบการสอน ผู้วิจัยได้ทำการเขียนทีละกรอบตามลำดับเนื้อหา และวิธีการที่ได้ออกแบบไว้ เขียน

จนครบทุกหัวข้อของบทเรียนให้เป็นกรอบ ตามลำดับที่วางแผนไว้ โดยกำหนดภาพ เสียง สี และการปฏิสัมพันธ์ของแต่ละกรอบให้ครบถ้วนและชัดเจน แต่ละกรอบ (Frame) มีลักษณะเป็นแบบฟอร์มที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง และคำนึงถึงหลักการออกแบบรวมทั้งออกแบบรวมทั้งองค์ประกอบศิลป์ เมื่อนำกรอบการสอนทั้งหมดมาจัดเรียงตามแผนที่วางไว้จะได้เป็น Storyboard ของบทเรียนทั้งหมด

4.1.3.2 การจัดลำดับกรอบการสอน (Storyboard Development)

การนำกรอบการสอนที่ได้เขียนไว้มาทำการจัดลำดับ โดยการจัดลำดับเนื้อหาของกรอบการสอนในครั้งนี ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเรียงเนื้อหาของกรอบการสอนตามลำดับหัวข้อเรื่องในแผนภูมิโครงข่ายเนื้อหา (Content Network Chart) ที่ได้ทำการวิเคราะห์แล้ว เพื่อให้มีความต่อเนื่องและการเชื่อมโยงกันของเนื้อหาภายในหน่วยการเรียนรู้

4.1.3.3 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Correctness Examination)

การนำกรอบการสอนที่ได้เรียงไว้ตามลำดับหัวข้อเรื่องในแผนภูมิโครงข่ายเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว ไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง โดยนำกรอบการสอน (Storyboard) ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Correctness) เพื่อเป็นการรับรองคุณภาพของเนื้อหาว่าถูกต้องนำไปพัฒนาเป็นบทเรียนต่อไป และเมื่อนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำกรอบการสอนนั้นไปทำการทดลองกับกลุ่มนักเรียนสำหรับทดลองกระบวนการย่อยจำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในการเรียนเนื้อหา (Content Reliability) และการสื่อความหมาย (Content Validity) ของสำนวนที่ใช้ ตลอดจนรูปแบบที่ใช้สื่อความหมายกับผู้เรียน ซึ่งข้อเสนอแนะที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้อความบางส่วนของเนื้อหาอธิบายไม่ชัดเจนมีข้อความที่พิมพ์ผิด คำสั่งอ่านแล้วเข้าใจยาก ไม่สามารถปฏิบัติได้ เป็นต้น ซึ่งได้นำข้อเสนอแนะเหล่านี้มาปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียนให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.1.4 ผลการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างข้อสอบของบทเรียนสร้างตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยวิเคราะห์เพื่อหาจำนวนข้อสอบที่ต้องการจริงโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีของ โรวินेलลี (Rovinelli) และ แฮมเบิลตัน (Hableton) โดยใช้ค่าเฉลี่ยที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งเป็นข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพราะได้วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจริงได้ 4 ด้าน ผู้วิจัยจึงได้เขียนแบบทดสอบขึ้นมาจำนวน 72 ข้อ และนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้แบบทดสอบที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์คุณภาพจำนวน 60 ข้อ นำไปสร้างเก็บไว้ในคลังข้อสอบของบทเรียน

4.1.4.1 ผลการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผลเป็นผู้ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ย 0.5 ขึ้นไป โดยใช้วิธีของโรวิลลีและแฮมเบิลตัน ได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5-1 จำนวน 60 ข้อ เป็นข้อสอบที่สามารถนำไปพัฒนาและตรวจสอบหาคุณภาพในขั้นตอนต่อไปได้

4.1.4.2 การหาค่าระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก

นำผลสอบที่ได้จากการทดสอบนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยากของข้อสอบรายข้อ ข้อสอบที่มีความยากอยู่ระหว่าง 0.2-0.8 เป็นข้อที่นำไปใช้ได้ แบบทดสอบที่ตรงตามเกณฑ์จำนวน 60 ข้อ

4.1.4.3 ผลการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

นำผลสอบที่ได้จากการทดสอบนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ โดยทำการเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก 0.2-0.8 ได้แบบทดสอบที่ตรงตามเกณฑ์ จำนวน 60 ข้อ ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ จำนวน 60 ข้อ ได้ข้อสอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ความยากและอำนาจจำแนก จำนวน 60 ข้อ

4.1.4.4 ผลการหาค่าความเชื่อ (Reliability) ของแบบทดสอบ

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้วิธีการหาความเชื่อมั่นภายใน (Internal Consistency) ของ Kuder-Richardson 20 (KR-20) ผลการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละหน่วย ได้ผลดังตารางที่ 4.1 ส่วนรายละเอียดในภาคผนวก ค. ตารางที่ ค. 8 - ค. 19

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 6 หน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ	ผลที่ได้
1	0.76	มีค่าความเชื่อมั่น
2	0.73	มีค่าความเชื่อมั่น
3	0.71	มีค่าความเชื่อมั่น
4	0.74	มีค่าความเชื่อมั่น
5	0.77	มีค่าความเชื่อมั่น
6	0.73	มีค่าความเชื่อมั่น

จากตารางที่ 4.1 สามารถอธิบายผลความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 6 หน่วยการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.71-0.77 แสดงว่าแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ระดับ 0.7 ขึ้นไป สามารถนำไปใช้ทดสอบเพื่อการวัดผลได้

4.1.5 ผลการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์

4.1.5.1 ผลของการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์

ผลของการสร้างบทเรียนบนคอมพิวเตอร์ ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพร้อมคู่มือการใช้โดยเนื้อหาสาระที่อยู่ในบทเรียนมีทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 จำนวนนับ 1-5 และ 0 หน่วยที่ 2 การเปรียบเทียบจำนวน หน่วยที่ 3 จำนวนนับ 6-10 หน่วยที่ 4 การเปรียบเทียบจำนวน 1-10 และ 0 หน่วยที่ 5 การบวกจำนวนสองจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 9 หน่วยที่ 6 โจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 9 ตามลำดับผลการประเมินคุณภาพบทเรียน (Evaluation)

4.1.5.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพ (Quality Evaluation)

ผลการตรวจสอบคุณภาพบทเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียนเป็นผู้ประเมินและตรวจสอบคุณภาพเนื้อหา ด้านส่วนนำ ส่วนเนื้อหา ส่วนสรุป ส่วนของแบบทดสอบย่อย ด้านแบบทดสอบ และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีมัลติมีเดียเป็นผู้ประเมินและตรวจสอบคุณภาพสื่อมัลติมีเดีย ด้านภาพ ภาษา เสียง ด้านตัวอักษร และสี ด้านเวลาและปฏิสัมพันธ์ ด้านคู่มือการใช้บทเรียน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะหรือข้อเสนอแนะ ซึ่งผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหาบทเรียนและด้านเทคโนโลยีมัลติมีเดีย

ตารางที่ 4.2 แสดงภาพรวมผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาบทเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียน

รายการประเมิน	ระดับคะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
1. ส่วนนำ	4.34	0.58	ดี
2. ส่วนเนื้อหา	4.62	0.14	ดีมาก
3. ส่วนสรุป	5.00	0.00	ดีมาก
4. แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน	4.47	0.16	ดี

ตารางที่ 4.2 แสดงภาพรวมผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาบทเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียน (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
5. ส่วนของแบบทดสอบย่อย	4.51	0.06	ดีมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ยทุกด้าน	4.59	0.19	ดีมาก

จากตารางที่ 4.2 โดยภาพรวมพบว่าผลการประเมินคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.19 โดยมีด้านที่ได้คะแนนประเมินสูงที่สุดคือ ส่วนสรุป มีคะแนนเฉลี่ย 5.00 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 รองลงมา ได้แก่ ด้านส่วนเนื้อหา มีคะแนนเฉลี่ย 4.62 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.14 และด้านที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ ด้านส่วนนำ มีคะแนนเฉลี่ย 4.34 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการประเมินคุณภาพด้านมัลติมีเดียของบทเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีมัลติมีเดีย

รายการประเมิน	ระดับคะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
1. ด้านตัวอักษรในบทเรียน	4.74	0.40	ดีมาก
2. ด้านรูปภาพในบทเรียน	4.12	0.63	ดี
3. ด้านเสียงในบทเรียน	4.55	0.28	ดีมาก
4. ด้านปฏิสัมพันธ์ในบทเรียน	4.67	0.23	ดีมาก
5. การจัดการบทเรียน	4.67	0.39	ดีมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ยทุกด้าน	4.55	0.39	ดีมาก

จากตารางที่ 4.3 โดยภาพรวมพบว่าผลการประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.39 โดยมีด้านที่ได้คะแนนประเมินสูงที่สุดคือ ด้านตัวอักษรในบทเรียน มีคะแนน 4.74 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 รองลงมา ได้แก่ ด้านปฏิสัมพันธ์ในบทเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 4.67 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.23 และด้านที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ ด้านรูปภาพในบทเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 4.12 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

ผลของการนำบทเรียนไปทำการทดลองเพื่อทดสอบกระบวนการหาประสิทธิภาพของบทเรียน ก่อนนำไปทดลองจริง ในการใช้งานกับกลุ่มตัวอย่างที่จัดเตรียมไว้ ซึ่งเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 1 จำนวน 30 คน ได้พบปัญหาและข้อบกพร่องในขณะทดลองใช้บทเรียน มีดังนี้

- ในขณะที่เริ่มเข้าสู่บทเรียนในช่วงแรก ผู้เรียนเกิดความสับสนเกี่ยวกับการเลือกบทเรียน เนื่องจากผู้เรียนยังไม่คุ้นกับการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจึงต้องมีการแนะนำวิธีการเรียน
- ปัญหาเรื่องเสียงเนื่องจากเครื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ใช้ เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีระบบเสียงในตัว ความดัง หรือความชัดเจนจึงลดลง ในขณะทำการทดลองใช้บทเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผู้วิจัยได้นำมาวางแผนการทดลอง เพื่อให้การทดลองเรียนบทเรียนกลุ่มตัวอย่างจริงนั้น มีปัญหาและเกิดอุปสรรคน้อยที่สุดซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนและประสิทธิผลทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างจริง

ผลการจัดทำคู่มือการใช้บทเรียน หลังจากบทเรียนได้ผ่านการทดลองแล้วสามารถนำไปเผยแพร่ต่อไปได้ โดยได้จัดทำคู่มือของบทเรียน เนื้อหาของคู่มือประกอบด้วย การอธิบายเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการปรับแต่งสภาพแวดล้อมของระบบคอมพิวเตอร์ การเริ่มเปิดบทเรียน ขั้นตอนการเรียน วิธีการทำ แบบฝึกหัด และวิธีการทำแบบทดสอบ ข้อควรระวังในการใช้บทเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับที่ปรึกษา และผู้พัฒนาบทเรียน และวันที่เริ่มเผยแพร่บทเรียน

4.2 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียน

วิธีการดำเนินการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สร้างขึ้น มีผลการศึกษาดังนี้

4.2.1 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

จากการนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน หลังเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียน ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียน เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการหาประสิทธิภาพของบทเรียน มีผลคะแนนสอบรวมและคะแนนเฉลี่ยของแต่ละหน่วยการเรียน ดังแสดงรายละเอียดใน ตารางที่ 4.4 และ ตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนในกระบวนการเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่	จำนวนข้อสอบ	คะแนนระหว่าง กระบวนการเรียน	ประสิทธิภาพ
1	10	246	82.00
2	10	257	85.67
3	10	265	88.33
4	10	261	87.00
5	10	250	83.34
6	10	268	89.34
		E₁	85.95

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนหลังกระบวนการเรียน

รายการ	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	ประสิทธิภาพ
คะแนนทดสอบหลังทำการ เรียนครบทุกหน่วยการเรียนรู้ (E ₂)	30	30	794	88.22

จากตารางที่ 4.4 และตารางที่ 4.5 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนในกระบวนการของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาค่าประสิทธิภาพของบทเรียนในกระบวนการเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ (E₁) มีค่าเท่ากับ 85.95 และค่าประสิทธิภาพของบทเรียนหลังกระบวนการเรียน (E₂) มีค่าเท่ากับ 88.22 ซึ่งแสดงว่าประสิทธิภาพของบทเรียน คือ 85.95/88.22 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80

4.3 ผลการหาประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.3.1 วิธีการทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิผลการเรียนรู้

วิธีดำเนินการทดสอบสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิผลการเรียนรู้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยข้อสอบแบบตัวเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ เพื่อรวบรวมคะแนนสอบก่อนเรียน โดยกำหนดเวลาทำแบบทดสอบทั้งหมด 30

นาที่ เมื่อทำแบบทดสอบเสร็จแล้วผู้วิจัยได้เก็บคะแนนสอบก่อนเรียนของแต่ละคนไว้ เพื่อนำข้อมูลและคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่อไป

ขั้นที่ 2 ทดสอบหลังเรียน เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้แล้วผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 60 ข้อ โดยกำหนดเวลาทำแบบทดสอบทั้งหมด 60 นาที เมื่อทำแบบทดสอบเสร็จแล้วเก็บคะแนนสอบหลังเรียน ของแต่ละคนไว้เพื่อนำข้อมูลที่ไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการเรียนรู้จากบทเรียนต่อไป

4.3.2 ผลการหาประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

จากการทดลองเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมัลติมีเดียวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน แล้วนำผลการเปรียบเทียบผลต่างจากคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน และคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ($E_{post} - E_{pre}$) ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผลที่ได้จาก	คะแนนรวม	ประสิทธิภาพ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ประสิทธิผล
แบบทดสอบก่อนเรียน (E_{pre})	170	18.89	2.37	69.33
แบบทดสอบหลังเรียน (E_{post})	794	88.22	1.72	

จากตารางที่ 4.6 ผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนซึ่งมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน สามารถทำแบบทดสอบได้คะแนนรวม 170 คะแนน ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนกระบวนการ (E_{pre}) มีค่าเท่ากับ 18.89 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.37 และประสิทธิภาพทางการเรียนของผู้เรียนหลังกระบวนการเรียน (E_{post}) มีค่าเท่ากับ 88.22 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.72 และเมื่อนำผลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบหาผลต่างของประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ($E_{post} - E_{pre}$) พบว่า ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 69.33 สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้คือร้อยละ 60